

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **S. L.** pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 15. mája 2017 v Bratislave, o sťažnosti obvineného **S. L.** proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 28. apríla 2017, sp. zn. 3Tp/8/2017, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **S. L.** sa **z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS BB“) uznesením z 28. apríla 2017, sp. zn. 3Tp/8/2017, podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. vzal obvineného **S. L.** do väzby s tým, že táto začala plynúť 26. apríla 2017 o 10.06 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným **S. L.**.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal sťažnosť obvinený **S. L.**, ktorú odôvodnil osobitným písomným podaním prostredníctvom svojho obhajcu. V ňom v podstate opätovne zotrval na svojej doterajšej obhajobnej argumentácii založenej na tvrdení, že prečinu podplácania sa nedopustil, o čom svedčí aj doposiaľ zabezpečená dôkazná situácia.

V neposlednom rade namietal aj miesto výkonu väzby z dôvodu neprímeraných nákladov súvisiacich s návštevami jeho obhajcu a rodinných príslušníkov.

Z týchto dôvodov obvinený S. L. navrhol, aby nadriadený súd na podklade podanej sťažnosti zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby na slobodu.

Najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že **sťažnosť obvineného S. L. nie je dôvodná.**

Podľa § 86 ods. 1 Tr. por. ak je tu niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 a pre neodkladnosť veci nemožno rozhodnutie o väzbe vopred zadovážiť, môže policajt obvineného zadržať predbežne sám. Zadržaného obvineného policajt bez meškania oboznámi s dôvodmi zadržania a vypočuje ho. Súčasne je povinný vykonať zadržanie prokurátorovi bez meškania oznámiť a odovzdať mu rovnopis zápisnice, ktorú spísal pri zadržaní, ako aj ďalší spis na rozhodnutie o podaní návrhu na vzatie do väzby. Návrh sa musí podať tak, aby obvinený mohol byť najneskôr do 48 hodín od zadržania odovzdaný súdu, inak musí byť prepustený na slobodu.

Podľa § 87 ods. 1 Tr. por. ak prokurátor odovzdá zadržanú osobu súdu podľa § 85 ods. 4 alebo podľa § 86 ods. 1, pripojí k zároveň podanej obžalobe alebo návrhu na vzatie do väzby celý doposiaľ získaný spisový materiál; inak nariadi prepustenie zadržanej osoby na slobodu písomným príkazom s primeraným odôvodnením.

Podľa § 87 ods. 2 prvá veta Tr. por. sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby túto osobu vypočuť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby, alebo ju prepustiť na slobodu, ak rozhodne uznesením o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 3, inak ju príkazom, ktorý musí byť písomný a primerane odôvodnený, prepustí na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že v posudzovanej veci boli splnené lehoty uvedené v §§ 86 ods. 1 a 87 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c/ dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c/ tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

V prerokúvanej veci bol sťažovateľ vzatý do tzv. preventívnej väzby podľa ustanovení § 71 a nasl. Trestného poriadku, teda v rámci trestného konania pre dôvodné podozrenie z vyššie uvedeného trestného činu. Takéto obmedzenie osobnej slobody *ratione materiae* spadá pod úpravu čl. 5 ods. 1 písm. c/ dohovoru. Už druhá veta čl. 5 ods. 1 dohovoru ustanovuje, že k zbaveniu osobnej slobody môže dôjsť jedine postupom ustanoveným zákonom. Pojem „zákonnosť zbavenia osobnej slobody“ judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vykladá v prvom rade ako „súlad s domácim (národným) právom“. Podobne aj ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy zdôrazňuje,

že integrálnou súčasťou ochrany poskytovanej citovanými ustanoveniami je aj príslušná zákonná úprava upravujúca predpoklady vzatia do väzby.

Ustanovenie čl. 5 ods. 1 písm. c/ dohovoru potom podľa judikatúry ESĽP umožňuje obmedzenie osobnej slobody okrem iného aj pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Podľa judikatúry ESĽP „dôvodnosť“ podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla trestný čin spáchať.

Najvyšší súd v otázke trestného stíhania vedeného v posudzovanej veci rovnako dospel k záveru, že z doposiaľ zabezpečených a vykonaných dôkazov vyplýva dôvodné podozrenie v rovine rozumnej istoty, že obvinený S. L. sa mal dopustiť skutkov, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie z vyššie uvedených trestných činov, čo napokon dokumentuje aj faktické priznanie spoluobvineného ppráp. T. E..

Keďže sudca pre prípravné konanie v odôvodnení napadnutého uznesenia v dostatočnom rozsahu rozviedol tieto dôkazy a z nich vyplývajúce doteraz zistené skutočnosti nasvedčujúce vyššie uvedenému záveru, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v podrobnostiach na túto argumentáciu len odkazuje, keďže ju považoval za správnu a v súlade so zákonom.

Článok 5 ods. 3 dohovoru podľa judikatúry ESĽP okrem iného vyžaduje, aby väzba obvineného bola – popri dôvodnom podozrení zo spáchania trestného činu, ktoré je *condicio sine qua non* obmedzenia osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c/ dohovoru – založená na relevantných a dostatočných dôvodoch verejného záujmu, medzi ktoré môže patriť aj zabránenie obvinenému v pokračovaní, resp. v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

To si od vnútroštátnych súdnych orgánov vyžaduje, aby vychádzajúc z prezumpcie nevinoty, preskúmali všetky okolnosti svedčiace v prospech a proti existencii takýchto dôvodov, ktoré opodstatnia odchýlku od pravidla rešpektovania osobnej slobody podľa čl. 5, a uviesť ich vo svojich rozhodnutiach. Argumenty za prepustenie a proti nemu nesmú byť „všeobecné a abstraktné“, ale musia odkazovať na špecifické skutočnosti a osobné pomery danej osoby, ktoré odôvodnia jej väzbu.

Vychádzajúc z týchto všeobecných východísk, pristúpil najvyšší súd k posúdeniu jednotlivých sťažnostných námietok v rozsahu, v akom boli v podanej sťažnosti predložené.

Pokiaľ ide o odôvodnenie uznesenia o vzatí do väzby, jeho náležitosti upravuje ustanovenie § 72 ods. 2 druhej vety Tr. por., podľa ktorého sa uznesenie o vzatí do väzby musí odôvodniť aj skutkovými okolnosťami, o ktoré sa výrok opiera, čo znamená opísanie konania, skutočností alebo okolností, z ktorých súd, resp. sudca pre prípravné konanie dospel k záveru, že je daný niektorý z väzobných dôvodov. V súlade s už citovanou judikatúrou ESĽP k čl. 5 ods. 3 dohovoru je pritom nevyhnutné, aby tento opis nebol všeobecný alebo abstraktný, ale aby šlo o konkrétne konania, skutočnosti či okolnosti v určitom čase s určitým obsahom. Musí teda ísť o opis tých „konkrétnych skutočností“, ktorých existencia v zmysle predvetia § 71 ods. 1 Trestného poriadku reálne odôvodňuje existenciu niektorého väzobného dôvodu.

Najvyšší súd po preskúmaní napadnutého uznesenia sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu konštatuje, že toto uznesenie uvedeným požiadavkám vyhovuje.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia je vyargumentované celým radom konkrétnych informácií, ktoré či už jednotlivo, alebo vo svojom súhrne viedli sudcu pre prípravné konanie k záveru, že u obvineného S. L. existuje dôvod tzv. preventívnej väzby, teda v posudzovanom prípade nešlo o akúsi abstraktnú úvahu. Tu treba zdôrazniť, že obvinený S. L. sa stíhaného trestného činu mal dopustiť v skúšobnej dobe predchádzajúceho odsúdenia, navyše výška finančných prostriedkov, ktorá bola u neho zadržaná vzhľadom na jeho legálne príjmy svedčí pre záver, že zdrojom jeho obživy by mohlo byť práve opakované páchanie trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že väzbu je potrebné chápať ako zaisťovací inštitút, slúžiaci k tomu, aby sa dosiahol účel trestného konania. Preto je prirodzené, že rozhodovanie o väzbe je vedené vždy v rovine pravdepodobnosti (a nie istoty) ohľadne následkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený držaný vo väzbe, za súčasného zistenia, že doposiaľ získané skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky stíhaného trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že daný trestný čin spáchal práve obvinený S. L..

Vzhľadom na uvedené potom v tomto počiatočnom štádiu trestného konania vzhľadom na charakter trestnej činnosti a osobu obvineného neprichádza do úvahy nahradenie väzby ani iným procesným inštitútom.

V posudzovanom prípade nadriadený súd za rovnako irelevantné považoval aj námietky obvineného S. L. týkajúce sa miesta výkonu väzby.

Z týchto dôvodov potom Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť obvineného S. L. ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyselne.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 15. mája 2017

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová